

Bevindingendocument eindrapport review-onderzoek granuliet Over de Maas (concept), 26 maart 2021, referentie D10024486-180
Klankbordgroep

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
01	6, Conclusies, 4 ^e alinea	Gemeente	Minder geschikt als drager voor ecosystemen/natuurdoeleinden: dit is geen voorwaarde maar wel een conclusie, later zeggen ze dat dit beperkt wordt door de 3 meter kleilaag maar zoals eerder gereferreed bij het STAB- rapport is de kleilaag van 3 meter leis wat niet verplicht is op basis van de milieu-vergunningen dus voor de beoordeling van de geschiktheid zou dat niet meegenomen mogen worden.	Bij het gemeentelijke bestemmingsplan Over de Maas is in 2008 een planovereenkomst gesloten tussen gemeente en Over de Maas CV. In een minnelijk overleg tussen gemeente West Maas en Waal en Over de Maas CV in 2018 zijn (aanvullende) private afspraken overeengekomen tussen de partijen. Deze afspraken tussen de partijen zijn bij verlenging van de projectovereenkomst in 2018 als bijlage hiervan, in een addendum, vastgelegd en verwerkt in een communicatieplan d.d. 7 mei 2018. Arcadis beschikt niet over de overeenkomsten. Het communicatieplan bevat openbare informatie over de gemaakte afspraken en achtergrond daarvan. Eén van de afspraken in voornoemd communicatieplan is dat een afdek(contact)laag van 3 meter wordt aangebracht met klasse A, of schoner. Dit in plaats van de 0,5 meter dikte van de afdeklaag die in het Besluit bodemkwaliteit wordt voorgeschreven. Nederzand heeft per email aan Arcadis bevestigd dat er geen granuliet (ook al betreft dat klasse AW) is toegepast in de leeflaag van zowel de Moleneindse Waard en als de Westplas, maar alleen in de kern. Voor het deel van de leeflaag in de Westplas dat nu nog niet is aangebracht is door Nederzand opgemerkt dat de zandzuiger in de plas niet sproeponton na de zomervakantie van 2021 terugkomt om de afdeklaag af te ronden. Dit laatste wordt toegevoegd in par 4.2 (conceptueel model) van het rapport.
02	6, Conclusies, 4 ^e alinea	Gemeente	"In veel situaties worden hieraan echter geen eisen gesteld" Is wel noodzakelijk. Wat betekent dit onder andere voor de voedselketen voor bv. vogels die deze insecten als voedsel gebruiken. Kunnen effecten ontstaan bij vogels en roofdieren/- vogels die deze vogels weer als voedsel gebruiken.	Woord 'situaties' is vervangen door 'toepassingen'
03	6, Conclusies, 4 ^e alinea	Gemeente	Geen doel om op andere locatie te onderzoeken (bijv. Heeswijkse Kampen) dat is jammer dat dit niet geschikt zijn voor elk willekeurig ecosysteem.	Dat zou kunnen, onze scope is inderdaad alleen ODM. Het is goed om hier ook op te merken dat ook andere grondsoorten mogelijk niet geschikt zijn voor elk willekeurig ecosysteem.

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			gedaan is. Ik denk dat een andere gemeente hier nog wel op terug wil komen.	
04	6, Conclusies, 5 ^e alinea	Gemeente	"relevante mate" Gebeurt dus wel, maar wordt niet relevant geacht. Deze constatering dient nader onderbouwd te worden. "wordt zand en grind gewonnen" Sinds 2008?	De zin is aangepast, 'relevante mate' is verwijderd
05	6, 1 ^e alinea	Provincie		Na het beschikbaar komen van de vergunningen in het najaar van 2009 is in januari 2010 gestart met de werkzaamheden van project Over de Maas. De winning van zand en grind in de Westplas is begonnen in september 2010. Toevoeging: wordt sinds 2010 zand en grind gewonnen "
06	6, 1 ^e alinea, zin 3	Provincie	"ongrondingen" Door zandwinning ontstane plassen	Woord 'ongrondingen' vervangen door 'daardoor ontstane plassen'
07	6, 1 ^e alinea, zin 3	Provincie	"aangevuld" Opgevuld/verondiept, consequentzelfde termen gebruiken.	Woord 'aangevuld' is vervangen door 'verondiept' en op overige plekken in het rapport
08	6, 1 ^e alinea, zin 4	Provincie	"Na de gedeeltelijke aanvulling" Deze opvulling is onderdeel van/gaat vooraf aan inrichting voor natuur.	'Na de gedeeltelijke aanvulling' is vervangen door 'de verondieping'
09	6, 2 ^e alinea, laatste bullet	Provincie	Mogelijk nog een zin toevoegen dat enkel is geketen naar stoffen die in granuleit (kunnen) voorkomen.	Zin aangevuld met 'verontreinigende stoffen uit granuleit en granuleit zelf'
10	6, 1 ^e alinea onder kopje conclusies	Provincie	"eindsituatie of tijdens de uitvoering" Chronologisch zou ik zeggen tijdens werkzaamheden en/of in de eindsituatie.	'eindsituatie of tijdens de uitvoering' is aangepast naar 'tijdens de uitvoering of in de eindsituatie'.
11	6, 2 ^e alinea onder kopje conclusies	Provincie	"anionisch polyacrylamide" Het flocculant	'flocculant' is toegevoegd
12	6, 2 ^e alinea, zin 3, onder kopje conclusies	Provincie	"grond" Wellicht nog ergens noemen dat er dus NIET geketen is naar definitie van grond, want daar komt gegarandeerd discussie over.	Dit wordt verderop in het rapport beschreven (par 2.2)
13	6, 3 ^e alinea onder kopje conclusies	Provincie	"opval" Is er iets te zeggen of dit mogelijk wordt veroorzaakt door gebruik	Alinea is iets aangepast "Ook de concentraties barium in grond- en oppervlaktewater fluctueren, waarbij opvalt dat de gemiddelde concentraties barium in

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			granuleit? Hoe dan ook benoemen of dat wel/niet te zeggen is en/of een natuurlijk voorhkomende hoger concentratie.	het grondwater van de achterliggende polder van nature hoger zijn dan die in de Westplas en Moleneindse Waard."
14	6, laatste alinea onder kopie conclusies	Provincie	"de natuurdoelen" Fysiek milieu en de natuurdoelen.	Dit heeft betrekking op de vertroebeling. Dat is eigenlijk buiten het onderzoek gelaten. We hebben alleen gelet op effecten naar het ecosysteem.
15	7, 3 ^e alinea onder kopie Karakter en werkwijze op hoofdlijnen	Min. LenW	"Daarbij is besloten om ook de Moleneindse Waard in het onderzoek op te nemen." Wat een gekke plek om dit te benoemen. Waarom moet dit überhaupt zo expliciet benoemd worden? Uit de reconstructie bleek dat het ook daar is toegepast, dus is het in het praktijkonderzoek meegenomen (want de scope van de review is Over de Maas).	Eens, hoeft niet benoemd te worden. Het betreft een review- onderzoek van de toepassing van granuleit in Over de Maas. De Moleneindse Waard maakt daar deel van uit. Dit wordt in het definitieve rapport weggeleten
16	7, 2 ^e alinea onder kopie Doel	Provincie	"g onderzoeks vragen geformuleerd"	Aangevuld met verwijzing naar hoofdstuk 2
17	7, 4 ^e alinea onder kopie Doel	Provincie	Gevraagd/voor gesteld of gewoon zijn bioassays uitgevoerd. Of is opdracht verleend bloassays uit te voeren,	Zin is aangepast met verwijzing naar de opdrachtdocumentatie
18	7, 1 ^e alinea onder kopie Buiten de scope	Provincie	"een andere locatie" Andere locaties (anders suggestie dat er maar op 1 plek elders is toegepast en dan moet je uitleggen waar, waarom niet meegenomen etc etc.)	Zin aangevuld: 'Ook de toepassing van granuleit op andere locaties of voor andere doeleinden is geen onderdeel van het review-onderzoek.'
19	7, 1 ^e alinea onder kopie Karakter en werkwijze op hoofdlijnen	Provincie	"Dit review-onderzoek heeft het karakter van een effectenstudie in de zin dat ook feitelijk onafhankelijk onderzoek is uitgevoerd in het veld en in het laboratorium. De bevindingen" Dus, het onderzoek is een combinatie van feitelijk, onafhankelijk veldonderzoek en informatie verstrekt door derden. Waarbij de informatie van	De alinea is aangepast: 'Dit review-onderzoek heeft het karakter van een effectenstudie. Het is een combinatie van feitelijk onafhankelijk onderzoek, dat is uitgevoerd in het veld en laboratorium, en op informatie die is verstrekt door derden. Deze informatie is tekenen op waarde getoest.'

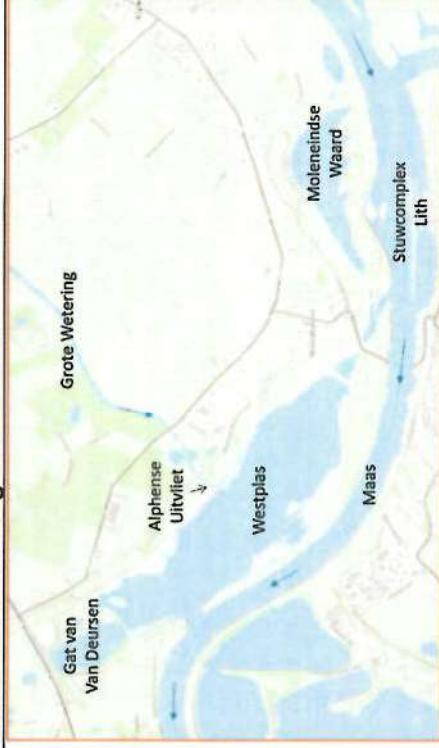
Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			dertien op waarde getoest is. (door het gebruik van het woord noordzakelijk)Kewijze wordt al het eerder onderzoek in twijfel getrokken)	
20	7, 2 ^e alinea onder kopje Karakter en werkwijze op hoofdlijnen	Provincie	"stapsgewijs ingericht" Met een vooronderzoek, veld/praktijkonderzoek en eindrapportage.	Structuureel doorgeweerd in besprekking fasering (teruggebracht naar 3 stappen)
21	8, laatste alinea onder kopje Karakter en werkwijze op hoofdlijnen	Provincie	"Daarbij is besloten" Als gevolg van het vooronderzoek toch of nav aanvullende vragen van de Dremel? Is niet iets wat de klankbordgroep bedacht heeft.	Deze zin is verwijderd.
22	8, 1 ^e alinea onder par. 1,2	Provincie	"uitvoering" Dit project is na voorbereiding in 2008 vergund en werkzaamheden gestart (o.d., want einddatum wordt wel genoemd)	Is in 2010 gestart, zie ook reactie bij commentaar punt 05
23	8, 1 ^e alinea onder par. 1,2	Provincie	"heringericht" Na (her)inrichting opgeleverd/in gebruik?	Tekst gewijzigd in 'inmiddels gereed en opgeleverd'
24	8, 1 ^e alinea onder kopje Doel van het project	Provincie	"deze ontstaat" Is afgesproken (beheer is niet iets wat ontstaat) of wordt bedoeld de natuurdoelstellingen?	Het tweede deel van de zin, vanaf 'zoals' is verwijderd.
25	9, 1 ^e alinea onder kopje Verondieping of aanvulling plassen	Provincie	"afdeklaag" En de kern? Zijn daar eisen voor, ook benoemen omdat het juist over een in de kern gebruikt materiaal gaat.	Zin toegevoegd: 'In de kern mag een partij toe te passen grond de Maximale Waarden voor de klasse industrie niet overschrijden en baggerspecie mag de Interventiewaarden voor waterbodems niet overschrijden.'
26	9, 2 ^e alinea, par. 1,3	Min. LenW	"de onderzoeks vragen" De opbouw van het rapport lijkt af te wijken van de volgorde van de onderzoeks vragen. Dat kan misschien ook niet anders omdat sommige aspecten samen komen in sommige onderzoeks vragen (of juist meerdere	Korte uitleg over de onderzoeks vragen in relatie tot de onderzoeks aspecten opgenomen: 'De 9 onderzoeks vragen die zijn gesteld in de opdrachtomschrijving zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Ze corresponderen niet 1 op 1 met de onderzoeks aspecten. Sommige onderzoeks aspecten bevatten meerdere onderzoeks vragen, en het kan ook zo zijn dat het antwoord op één onderzoeks vraag leunt op meerdere onderzoeks aspecten. De

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			Keren terug(komen). Maar misschien goed om even iets op te lichten.	beantwoording van de onderzoeks vragen vindt daarom plaats bij de integratie van de resultaten in hoofdstuk 10.
27	11, kopie Onderzoeks vragen	Provincie	"Onderzoeks vragen" Nummeren? Is in discussie makkelijker verwijzen.	Vragen zijn genummerd
28	11, 1 ^e alinea onder kopie Is granuliet grond?	Provincie	"lopende procedures" Wat willen we hiermee zeggen?	Alinea is aangepast: Is granuliet grond? 'Dit review-onderzoek richt zich nadrukkelijk niet op de vraag of granuliet moet worden gedefinieerd als grond. De beschrijving en lopende procedures hebben dan ook geen relatie met dit review-onderzoek. Voor een beschouwing van de mogelijke effecten of bruikbaarheid is de definitie minder relevant. In het huidige wettelijk kader wordt granuliet gekwalificeerd als grond. Daarom wordt er in dit review-onderzoek vanuit gegaan dat granuliet kan worden omschreven als grond.'
29	11, 2 ^e alinea onder kopie Is granuliet grond?	Provincie	"granuliet wel beschouwd" Ik zou wel weglaten	Alinea is aangepast, zie gewijzigde omschrijving bij reactie nr. 28
30	11, 3 ^e alinea onder kopie Is granuliet grond?	Provincie	"dat niet altijd helder is, en zich" De maatschappelijke/politieke discussie zich in dit geval...	Alinea is verwijderd, zie gewijzigde omschrijving bij reactie nr. 28
31	11, 3 ^e alinea onder kopie Is granuliet grond?	Provincie	"Op dit moment is er echter" Voor het ministerie/minister	Alinea is verwijderd, zie gewijzigde omschrijving bij reactie nr. 28
32	11, 3 ^e alinea onder kopie Is granuliet grond (par. 2.2)	Min. IenW	"Zoals Kuijken in zijn rapport van 1 september 2020 "Kleine Korrels, grote discussie" concludeert is echter sprake van een complex kwaliteitsborgingssysteem, dat niet altijd helder is, en zich in dit geval vooral toespist op de definitie van granuliet als grond. Op dit moment is er echter onvoldoende aanleiding om tot de conclusie te komen dat het besluit	Alinea is verwijderd, zie gewijzigde omschrijving bij reactie nr. 28

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			<p>om granuliet als grond te zien onjuist is (Kamerbrief IENW/BSK-2020/151130, 18 september 2020). De gerechtelijke omgevingsdeskundigen van de StAB tenslotte concluderen dat op basis van de criteria uit artikel 1 en 34 van het Besluit Bodemkwaliteit granuliet voldoet aan de definitie voor grond, en dat het geen bouw- of afvalstof is (STAB-41097, 17 februari 2021).</p> <p>Ik vind deze passage afbreuk doen aan wat hierboven staat. De vraag of granuliet grond is, valt buiten de scope van dit onderzoek. Dan moet je daarna ok niet inzoomen op de reden waarom het als grond beschouwd kan worden.</p>	<p>Belangrijkste opmerking die in dit rapport gepubliceert dient te worden is dat het review-onderzoek zich nadrukkelijk niet richt op de vraag of granuliet moet worden gedefinieerd als grond. Voor een beschouwing van de mogelijke effecten of bruikbaarheid is de definitie minder relevant.</p>
33	11. 2 ^e alinea	Gemeente	<p>Gemeente</p> <p>granuliet is grond op basis van de stukken; alleen op basis van de openbaar gemaakte stukken, recent zijn er wel weer stukken openbaar geworden (vragen in de kamer gesteld) over de conclusie dat dit een bouwstof is, conclusie is voorbarig</p>	<p>Voor de gewijzigde omschrijving, zie reactie bij nr. 28</p> <p>Alinea is verwijderd, zie gewijzigde omschrijving bij reactie nr. 28</p>
34	11. 3 ^e alinea onder kopje Is granuliet grond (par. 2.2)	Gemeente	"STAB-41097, 17 februari 2021"	
			<p>Maakt geen deel uit van het onderzoek.</p> <p>Dit heeft invloed op de discussie grond of bouwstof. Het is aan de rechter om hierover te ordelen, niet aan degene die aan dit onderzoek deelnemen!!</p>	
35	12. 1 ^e alinea (par. 2.2.1)	Provincie	<p>"Deze kunnen allen invloed hebben op de wijze waarop, en of effecten moeten of kunnen worden getoetst."</p> <p>Dus van invloed op onderzoek? En/of beschikbare informatiebronnen?</p>	<p>Geen invloed op het onderzoek, maar op de wijze waarop moet worden getoetst.</p> <p>Zin is aangepast:</p> <p>'Dit review-onderzoek vindt plaats binnen het kader dat is vastgelegd door de plannen, vereende vergunningen en aanvullende afspraken.'</p>

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
				<i>Deze kunnen alleen invloed hebben op de wijze waarop effecten moeten of kunnen worden getoetst, en of toetsing nodig is.'</i>
36	12, 1 ^e alinea	Min. lenW	"de wijze waarop" De wijze waarop wat?	Geen invloed op het onderzoek, maar op de wijze waarop moet worden getoetst. Zin is aangepast, zie reactie nr. 35
37	12, 3 ^e alinea, onder kopje Vergunningen	Min. lenW	"zorgplicht voor Over de Maas CV" van i.p.v. voor?	"Zorgplicht voor vervangen door 'zorgplicht van'
38	12, 2 ^e alinea onder kopje Aanvullende afspraken (2018)	Provincie	"projectovereenkomst" Deze projectovereenkomst is nog niet eerder genoemd toch? Kort duiden wat en van wanneer de projectovereenkomst is. En omdat deze aanvulling van 2018 is alleen van toepassing op Westplas?	Wij beschikken niet over de planovereenkomst uit 2008 en 2018. Dit zijn private overeenkomsten (niet openbaar en niet beschikbaar gesteld). We beschikken uitsluitend over het door de gemeente hierover beschikbaar gestelde communicatieplan. Dat het alleen geldt voor de Westplas is gezien de afronding van de Moleneindse Waard in 2017 aannemelijk. Echter in het communicatieplan wordt dit niet expliciet beschreven en vandaar niet in dit eindrapport opgenomen. De tekst is aangepast/ uitgebreid. <i>'Bij het gemeentelijke bestemmingsplan Over de Maas is in 2008 een planovereenkomst gesloten tussen gemeente en Over de Maas CV. In een minnelijk overleg tussen gemeente west Maas en Waal en Over de Maas CV in 2018 zijn (aanvullende) afspraken overeengekomen tussen de partijen. Deze afspraken tussen de partijen zijn bij verdeling van de planovereenkomst als bijlage hiervan, in een addendum, vastgelegd en verwerkt in een communicatieplan d.d. 7 mei 2018. Het communicatieplan bevat openbare informatie over de gemaakte afspraken en achtergrond daarvan.'</i>
39	12, bullet 1 onder kopje Aanvullende afspraken (2018)	Min. lenW	"(RWS)" Is het besluit bodemkwaliteit van RWS? Nee, is een AMvB. Referentie naar RWS weghalen.	Referentie naar RWS is verwijderd
40	13, bullet 3, sub 1, onder kopje	Min. lenW	"voor toelichting, zie kader" Welk kader?	Verwijzing naar kader is verwijderd

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
41	13, laatste alinea (par. 2.2.2)	Min. lenW	"De klassen wonen, industrie, klasse A en B betreffen kwaliteitsaanduidingen van grond of baggerspecie tussen voornoemde achtergrondwaarden en interventiewaarden." Bekent dit dat de klassen die hierboven beschreven staan op volgorde van kwaliteit staan? Dus AW is meest schoon, klasse B is minst schoon? Lijkt me goed om te expliciteren voor niet in bodemkwaliteit gespecialiseerde lezer.	Dit staat in de tekst boven deze zin en lijkt ons voldoende beschreven
42	17, par. 4.1, bullet 2	Provincie	"Verificatieonderzoek naar de kwaliteit van het granuliet." Stonden in het begin niet 3 stappen? Daar dan ook 4 of hier ook 3.	Aangepast naar de drie stappen, bullet 'Praktijkonderzoek naar de effecten van het granuliet' is verwijderd
43	17, 4 ^e alinea, par. 4.2	Provincie	"maar kunnen wel invloed hebben" Als dit het geval is (geweest) wordt dit bij de conclusies nadrukkelijk genoemd.	Alinea is aangevuld met deze zin: 'Indien dit het geval is, dan wordt dit duidelijk gemeld.'
44	18, bijschrift Afbeelding 4.2	Provincie	Weiniet afdeklaag en hoe dik? Is die eventueel te visualiseren?	Legenda in afbeelding 4.2 is aangepast
45	18, laatste alinea	Min. lenW	"mondt de Grote Wetering via de Alphense Uitvliet" Dit komt ook later in het rapport een aantal keer terug.. ik merk dat ik behoeftte krig aan een deling op de kaart (wellicht in afbeelding 4.1) waar deze twee locaties zich bevinden	Locaties zijn opgenomen in nieuwe afbeelding 1.1

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
				
46	19, 1 ^e alinea onder kopie Een gebied en plas in ontwikkeling	Provincie	"blootstelling" bedoelen we effecten van (granuliet) op flora en fauna zoals..	Dit geldt in algemene zin. In onze ogen spreekt alinea voor zich 'aangevuld' is vervangen door 'verondiept'
47	19, 1 ^e alinea onder kopie Moleneindse Waard	Provincie	"aangevuld" Verondiept? (zelfde terminologie overall)	'afronding' vervangen door 'De werkzaamheden aan de Moleneindse Waard hebben plaatsgevonden tot in de loop van 2017.'
48	19, 1 ^e alinea onder kopie Moleneindse Waard	Provincie	"afronding" Of oplevering?	'2016' vervangen door '2017'
49	19, 2 ^e alinea onder kopie Moleneindse Waard	Provincie	"2014-2016" 2017 dan toch?	
50	19, 4 ^e alinea onder kopie Moleneindse Waard	Gemeente	Conclusie: mocht er acrylamide voorkomen dan had dit in de Moleneindse Waard aangetroffen moeten worden. Beteert dit dat Arcadis beweert dat de afbraak periode	Nee, de kans dat acrylamide ontstaat bij de afbraak van Polyacrylamide is uiterst gering. Granuliet zelf breekt overigens niet af, het is de toevoeging, flocculant, die kan afbreken. Bovendien breekt acrylamide mocht het ontstaan, zelf veel sneller af dan polyacrylamide. Dus a. het zal naar alle waarschijnlijkheid niet ontstaan, en b. als het al incidenteel ontstaat, dan zal het snel

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			van granuliet in 5 jaar afgebroken moet zijn	worden afgebroken. Het feit dat het nergens kan worden aangetoond, ondanks zeer uitgebreide analyses, én met zeer lage detectiegrenzen onderstreep dit.
51	19, 2 ^e alinea onder kopje Westplas.	Min. lenWV	"Door de grondwaterstroming vanuit het omliggende gebied richting de plas (door het aangebrachte materiaal heen) kan mogelijk uitloging van eventuele verontreiniging uit het granuliet richting de plas plaatsvinden." Als je deze zin zo ziet kan het bij voorbaat al verontreiniging suggereren. Volgens mij is de bedoeling van de zin om aan te geven dat als er sprake zou zijn van verontreiniging, dit door de grondwaterstroming richting de plas zou kunnen uilloopen.	Alinea is aangepast: "Door de grondwaterstroming vanuit het omliggende gebied richting de plas (door het aangebrachte bodemmateriaal heen), verlaat grondwater vanuit granuliet zich richting de plas. De grondwaterstroming door het granuliet is lager dan door het omliggende overige bodemmateriaal vanwege de lagere doorlaatbaarheid van het granuliet."
52	19, voorstaatste alinea	Klankbordgroep	Is het zeker dat granuliet niet als toplaag wordt toegepast, want het voldoet aan AW?	Dit is door Nederzand per email bevestigd. Dit geldt voor de afdekklaag die immiddels is toegepast in de Moleneindse Waard en de Westplas. Voor het deel van de leeflaag in de Westplas dat nu nog niet is aangebracht is door Nederzand in voornamele email opgemerkt dat de zandzuiger in de plas met spoedponton na de zomervakantie van 2021 terugkomt om de afdekklaag af te roiden. Dit laatste wordt toegevoegd in par 4.2 (conceptueel model) van het rapport.
53	23, onder kopje GPS-data loslocaties	Gemeente	wordt gestort via stortkoker; deze is niet altijd toegepast (hebben we nog vragen aan RWS over gesteld)	Volgens onze informatie (email Nederzand) is grandiet in de Westplas in hoofdzaak gelost via het losframe. "In hoofdzaak" toegevoegd.
54	26, par 5.3.1, 1 ^e alinea	Gemeente	Na deze periode is verhoudingsgewijs het aandeel granuliet afgenomen. Waar is dat op gebaseerd, volgens mij mocht er in die periode niets anders toegepast worden ivm PFAS	Dit volgt uit de hoeveelheden registratie aangeleverd door Over de Maas CV. Afbeelding 5.3 in betreffende paragraaf laat de aanvoer van granuliet en overig extern bodemmateriaal in de Westplas zien (op weekbasis en cumulatief). In de afbeelding zijn tevens staafdiagrammen opgenomen die de verhouding granuliet en overig extern bodemmateriaal op weekbasis laat zien.
55	29, par 5.3.3, 1 ^e alinea	Gemeente	Peiling van voor 14-10-2019; (nog even bijlage G-nakijken) verkregen informatieprofiel opbouw te beperkt: wat betekent dit;	De peiling van 14-10-2019 is de laatste peiling die is verricht alvorens gestart is met toepassing van granuliet in de Westplas. Bijlage G – SBP dit betekent in algehele zin dat de toegepaste grondstromen (inclusief granuliet) het akoestisch signaal sterk

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
				<p>absorberen. Door de sterke absorptie zijn er geen reflecties van het signaal waar te nemen en dus geen penetratie in het bodemprofiel. Hierdoor is niet het uitgezonden akustisch signaal het niet mogelijk gebleken gelagdheid van het bodemprofiel af te leiden, net als pakketdikte en eventuele identificatie van granuliet in het profiel. De controle van de reconstructiegegevens is ingewuld met waterbodemonderzoek, waarbij steekproefsgewijs de reconstructiegegevens zijn gecontroleerd en is het verwachte gelagde aanvulpatroon in het oostelijk deel van de Westplas bevestigd. Met dit doel zijn ook controleboringen geplaatst in de Moleneindse Waard (landtongen).</p>
56	30, par 5.4, laatste alinea	Gemeente	Locaties granuliet zijn niet herleidbaar: Herman van de Linde heeft eerder voor een rechter verklارد dat het wel herleidbaar zou zijn.	In betreffende alinea wordt genoemd: "geen eenduidige toepassingslocatie". Dit raakt de mate van herleidbaarheid. Op basis van de peilingen is herleidbaar waar verondieping met o.a. granuliet in beide plassen heeft plaatsgevonden. In relatie tot de Westplas is dit op een hoger detailniveau te reconstrueren (GPS-coördinaten loslocaties) dan in de Moleneindse Waard. Dit is toegelicht in het rapport. In de vergunningen is geen verplichting opgenomen om de loslocaties van grondstromen met GPS te registreren.
57	31, par 6.2.1, 1e alinea	Gemeente	Dit is echt de omschrijving van granuliezand en niet van granuliet. Ik mis dat onderscheid in het hele rapport.	Dit paraagraaf gaat over de productcertificering (product granuliet) van GIB en de audit daarvan op basis van de BRL 9321. Bij de audits wordt door de certificeringsinstelling naar meerdere productstromen bij GIB gekeken, vallend onder de BRL 9324. Dit review onderzoek en de beoordeling van de auditrapporten gaat uitsluitend over granuliet. De term granuliezand is ons niet bekend. Wel de termen granuliet microzand en bestone microzand. Uit informatie van GIB volgt dat het microzand onder partijkeuring wordt geleverd, niet onder de BRL 9321. Het microzand wordt toegepast o.a. in de betonindustrie.
58	32, periodieke auditverslagen, laatste alinea	Gemeente	Bijlage C; er zijn tekortkomingen geconstateerd, dat wordt wel heel eenvoudig afgedaan als administratief of organisatorisch. De keuringsfrequentie is in ieder geval verhoogd. Dat doen ze toch niet zomaar. Reden?	De tekortkomingen die geconstateerd zijn betreffen: "de financieel manager vervulde ook de rol van hoofd administratie", "De producent heeft de CI niet in de gelegenheid gesteld een bijwoning te doen van de reguliere bemonstering en het moniter te verzegelen ten behoeve van transport naar het erkende laboratorium", "De resultaten van de laatst gemaalanalyseerde partij waarvan de resultaten 14-01-2019 zijn binnengekomen, zijn niet in de laatste keurings-frequentieberekening verwerkt", "de beoordeelde scheepsbon met nummer 190760 d.d. 16-

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
				07-2019 voor levering van 3741 ton Granuliet is niet voorzien van een verwijzing naar het IZG-certificaat".
				De keuringsfrequentie (K -waarde) kent een statistische grondslag (afhankelijk van het voortschrijdend gemiddelde en voortschrijdende standaarddeviatie op basis van eerdere waarnemingen). Een en ander gebaseerd op parameter niveau. Ingewikkeld en veranderlijk dus. Volgens opgave van GIB is de belangrijkste reden om over te schakelen naar een hogere frequenties geweest, eenvoud en duidelijkheid in de procescontrole binnen de organisatie te creëren. Dit door (standaard) maandelijks een milieuhygiënische kwaliteitscontrole naar de productiestroom granuliet (verzamelmonster) te verrichten.
59	32, voorstaatsite alinea	Gemeente	Barium; licht verhoogd maar ik noem de 1200 mg/kg niet licht verhoogd maar een 100% verhoging	Licht verhoogd is door ons niet genoemd in relatie tot de natuurlijke fluctuaties van barium in granuliet.
60	34, par 6.3, kopie analyseprogramma en resultaten	Gemeente	GIB heeft onderzacht??	Arcadis heeft zowel de eerdere onderzoeken van GIB een Rijkswaterstaat beoordeeld als zelf onderzocht. Onderdeel 1 van dit hoofdstuk heeft betrekking op bemonsteringen door GIB zelf. De onderdelen 2 en 3 zijn onafhankelijk uitgevoerd in opdracht van Arcadis. Voor onderdeel 2, is tevens gebruik gemaakt van bemonsteringen die in opdracht van Rijkswaterstaat zijn uitgevoerd. Daarnaast heeft GIB ook duploanalyse laten verrichten op deze bemonsteringen. Deze analyses zijn onderdaad ook in de beoordeling betrokken, waarbij is gebleken dat de analyses goed overeenstemmen met onze eigen bemonsteringen en analyses één die van Rijkswaterstaat.
61	34, par. 6.3, kopje Partijkeuringen AT Milieu Advies	Min. LenW	"de meetreeks van de beunschijpbeemonsteringen" Over welke meetreeks gaat het? En in opdracht van Arcadis neem ik aan?	Zin is aangepast met de juiste verwijzing naar de genoemde reeks. Partijkeuringen door AT Milieu Advies zijn in opdracht van Arcadis uitgevoerd. Dit is toegevoegd.
62	39	Gemeente	Korrelgrootte van het granuliet, is dit granulietzand of granuliet en komt de korrelgrootte overeen dan met granuliet?	Granuliet is een korrelig materiaal dat bestaat uit een zeer fijne fractie en een geringe gedeelte polyacrylamide. Microzand heeft een grotere korrel en is geen granuliet. De korrelgroottes waaronder in het rapport wordt gesproken duiden eenduidig op granuliet, grotendeels kleiner dan 63 μm . Microzand is beduidend grover, en heeft een korrelgrootte tussen 63 μm en 500 μm .

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
63	40, conclusie	Gemeente	Conclusie: geen afbraak van polyacrylamide (conform stelling op blz 42 (eind 6.4) dat betekent dat ook het granuliet in de Moleneindse Waard nog niet is afgebroken (gelijk qua samenstelling in de beuibaak). Dus conclusie dat geen acrylamide is vrijgekomen voorbarig?	Nee, granuliet is gebroken gesleente, dat breekt niet af. Het zal wel in evenwicht komen met het omliggende grond- of oppervlaktewater. Ook het toegevoegde polyacrylamide (0,01% w/w van granuliet) zal niet of nauwelijks afbreken.
64	44, 1 ^e alinea	Min. lenW	"Isolypsenvpatroon" Wat is een isolyps?	Isolypsenvpatroon uitgelegd in tekst
65	44, laatste alinea	Gemeente	Nagenoeg geen stroming: is bij de rekenfout niet aangegeven dat die berekening onwaarschijnlijk is omdat er een stroming is.	De stroming in de plas varieert, onder andere met waterstand in de plas en de Maas. De bedoelde rekenfout staat op de potentiële hoeveelheid acrylamide en gebaseerd op onjuiste rekenregels en aannamen. Op een andere plaats wordt ingegaan op de hoeveelheid acrylamide; het wordt nergens aangetroffen. "gestort" vervangen door "gelost"
66	48, 1 ^e alinea onder kopie Westplas	Provincie	"granuliet gestort" Gebruikt (storten zouden we, ondanks correctheid term, niet gebruiken)	
67	52, laatste alinea	Gemeente	"Verder in benedenstroomse richting worden getransporteerd" Dus mogelijk toch verspreiding? Is dit wel toegestaan, zorgplicht, BBK.	Zin is verwijderd en vervangen door: <i>'Het is minder waarschijnlijk dat een dergelijke extreme situatie zich zal voordoen in 2021 voordat het granuliet is afgedeekt.'</i>
68	54, laatste alinea (par. 7.4)	Gemeente	"grondwater in aanraking komen met granuliet" Verhoudt zich niet met tekst 8.1.	Formulering is veranderd/toegelicht
69	55, laatste zin onder kopie Oppervlaktewater stroming en erosie	RWS	Laatste zin: "voorkomen dat het granuliet bloot komt te liggen" Dat kan ontrech de suggestie wetken dat het erg zou zijn als het wel bloot komt te liggen. Misschien iets anders/neutraler opschrrijven.	Dit gedeelte van de zin is verwijderd. Onderstaand de aangepaste alinea: <i>'Erosie treedt mogelijk alleen op tijdens perioden van hoogwaterafvoer. Tijdens de periode van verondieping van zowel de Westplas als de Moleneindse Waard (2016/2017) is niet of nauwelijks sprake geweest van hoge stroomsnelheden tijdens hoogwater en daarom ook niet van significante erosie. Ook het hoogwater van februari 2021 heeft niet geleid tot hoge stroomsnelheden door de Westplas en erosie was naar verwachting zeer beperkt. De kans dat in de resterende periode van verondieping (tot eind 2021) extreem hoogwater optreedt dat leidt tot erosie wordt relatief klein geacht. In de eindsituatie is het granuliet afgedeekt met grond. Deze afdekklaag</i>

Nr.	Pagina, alinea*	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
70	59, par. 8.1	Klankbordgroep	De zorg bestaat dat uit het granuliet verontreinigende stoffen kunnen uitlopen naar het grond- of oppervlaktewater.	<p>zal ook in het geval van hoogwatergolven niet of nauwelijks door erosie worden aangepast.</p> <p>Deze zin is verwijderd, alinea iets aangepast:</p> <p>'In voorgaand hoofdstuk is aangegeven dat transport richting het grondwater onwaarschijnlijk is vanwege de stormingsrichting naar het oppervlaktewater. Stoffen die vanuit granuliet kunnen oplossen zullen zich verplaatsen naar het oppervlaktewater. Voor acrylamide en barium zijn analyses uitgevoerd waarbij nader is gekomen naar de mogelijke uitloging uit granuliet en vervolgens de concentraties in het nabijgelegen oppervlaktewater en het grondwater in, of in de directe nabijheid van het granuliet.'</p>
71	59, barium,	Gemeente	Barium Moleneindse Waard is niet onder de norm gaan we hier niet naar een doelredenering. Alle argumenten gebruiken waarom het niet van het granuliet komt.	<p>Wij kunnen deze opmerking niet plaatsen. Barium komt niet boven de meest recente milieukwaliteitsseis voor oppervlaktewater (Verbruggen 2020). Barium fluctueert vervolgens over de verschillende oppervlaktewater en grondwatersstromen. De fluctuaties vertonen geen relatie met het granuliet. De hoogste concentraties worden aangetroffen in het grondwater dat van nature voorkomt in de polder.</p> <p>Dit is nu ook opgenomen in de samenvatting</p>
72	60, 2 ^e alinea onder par. 8.3.2	Provincie	"ligt (natuurlijke oorsprong)" Dit dus ook in samenvatting noemen.	In de tekst is nu opgenomen dat dit geen relatie heeft met granuliet
73	60, 2 ^e alinea onder par. 8.3.2	Min. LenW	"waarbij de concentratie in de polder gemiddeld het hoogste ligt (natuurlijke oorsprong)." Dat heeft dus geen relatie met granuliet?	In de tekst is nu opgenomen dat dit geen relatie heeft met granuliet
74	60, 3 ^e alinea onder kopje Moleneindse Waard (par. 8.4)	Provincie	"Vergeleken met het overige oppervlaktewater worden in de Moleneindse Waard de laagste concentraties sulfaat gemeten (53-54 mg/l), een van de redenen waarom de concentraties barium hier in vergelijking hoger zijn (74 µg/l)." Deze redenatie kan ik niet helemaal volgen, laatste vs hoger dan elders?	Daar waar sulfaat hoog is, zal barium laag zijn en omgekeerd.
75	61, 3 ^e alinea onder kopje Westplas (par. 8.4)	Provincie	"tijdelijk" Wat is tijdelijk? 1 dag, 1 jaar?	Waarschijnlijk enkele dagen, afhankelijk van verslingsgraad water. Niet gewijzigd in rapportage om aanvullende vragen te voorkomen

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
76	61, 3 ^e alinea onder kopie Westplas (par. 8.4)	Provincie	"lichte verhogingen" En tijdelijke?	Waarschijnlijk enkele dagen, afhankelijk van verversingsgraad water. Niet gewijzigd in rapportage om aanvullende vragen te voorkomen.
77	61, 1 ^e alinea onder kopie Grondwater Moleneindse Waard (par. 8.4)	Provincie	"eenduidig" Waarom eenduidig toegevoegd?	'eenduidig' verwijderd
78	61, par. 8.5, kopie Acrylamide	Gemeente	"Dit betekent ook dat er voor acrylamide geen risico's voor de mens of milieu zijn" Detectielimiet??	Daartoe is de schudproef uitgevoerd, om een zo laag mogelijke detectielimiet te halen.
79	63, 1 ^e alinea onder kopie Toelichting (par. 9.1.2)	Provincie	"testorganismen" Die niet per se in het ecosysteem Over de Maas (gaan) voorkomen.	De toelichting van de bioassays in par 9.1.2 is aangepast *Bioassays zijn gestandaardiseerde tools met een op basis van wetenschappelijk onderzoek opgezet protocol, waardoor ze gecontroleerd en reproduceerbaar zijn. In Bioassays worden testorganismen blootgesteld aan een medium (of een mengsel van verschillende stoffen) waarvan de precieze samenstelling vaak onbekend is. De testorganismen zijn onderdeel van de gestandaardiseerde opzet en komen mogelijk helemaal niet voor in Over de Maas. Ze fungeren als signaalfunctie om mogelijke effecten van bekende en onbekende stoffen aan te tonen en om effecten van stoffen in een mengsel aan te tonen. Met een bioassay kan worden onderzocht of de samenstelling van granuleit of de aanwezigheid van polyacrylamide mogelijk een effect heeft op die flora en fauna (soorten). Een bioassay geeft een signaal als er sprake is van een mogelijk effect bij de toepassing in de praktijk. In dat geval is het mogelijk om met aanvullende analyses te achterhalen welke oorzaken er ten grondslag liggen aan de effecten die zijn waargenomen in de bioassays.
80	63, 1 ^e alinea onder kopie Toelichting (par. 9.1.2)	Provincie	"gebruikt om mogelijke effecten" Als signaalfunctie	De toelichting van de bioassays in par 9.1.2 is aangepast, zie reactie bij nr. 79
81	63, 2 ^e alinea onder kopie Toelichting (par. 9.1.2)	Provincie	"in bioassays" Dit impliceert dat alle effecten in de test aan polyacrylamide worden	De tweede alinea is verwijderd

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
82	63, 1 ^e alinea onder kopje Chironomus riparius (par. 9.1.2)	Provincie	"monsters (B3)" Maar ook in het rivierklei monster toch? Zou ik hier ook noemen. Het staat hieronder wel genoemd maar het is niet op het eerste gezicht duidelijk dat beide resultaten in de eerste serie zijn neergezet.	Dit wordt in de volgende alinea benoemd, granuleit en rivierklei zijn hier opgesplitst.
83	64, toelichting tabel 9.2	Min. LenW	**= significant verschillend met de controle Drontermeer (standaardafwijking tussen haakjes) Wanneer is een verschil significant?	De significantie ligt vast in de statistische onderbouwing/protocol van de bioassays.
84	64, onder tabel 9.2	Gemeente	Zou door de korrelgrootte kunnen komen (tekst niet boven tabel 9.2) betekent dat dan niet dat het juist bij granuleit een probleem is (en niet bij granuleitzand). Zie ook conclusie op blz 85.	Er is uiteindelijk geen relatie gevonden in de bioassays met de korrelgrootte.
85	65, 1 ^e alinea onder kopje Conclusies (par. 9.1.2)	Provincie	"Dit wil ook niet onmiddellijk zeggen dat er wel een effect van granuleit in het ecosysteem is. Bioassays zijn een eerste stap in het analyseren van effecten van monsters met een onbekende samenstelling. De uitslag van een bioassays geeft daarmee aan of 'er mogelijk iets aan de hand is' of niet (signaalfunctie)." Dit zou ik bij het begin van dit onderwerp noemen/zetten.	Tekst van paragraaf 9.1.2, kopje Conclusies is aangepast: 'Bioassays zijn een eerste stap in het analyseren van effecten van monsters met een onbekende samenstelling. De uitslag van een bioassays geeft daarmee aan of 'er mogelijk iets aan de hand is' of niet (signaalfunctie). De tests met de watervlieken laten geen effect zien, en de eerste serie bioassays met de larven van de dansmug gaf geen eenduidig beeld. Daarom is een tweede, uitgebreidere serie ingezet met alleen de dansmuglarven. In de tweede serie was sprake van een consistente respons, waardoor met kan worden uitgesloten dat het granuleit een effect teweegbrengt. Het wil echter niet per se zeggen dat er ook daadwerkelijk een effect in het ecosysteem op zal trederen.'

De achterliggende oorzaak van het signaal uit de bioassays is niet duidelijk. Aangezien op zowel de rivierklei als de referentiemonsters testen zijn uitgevoerd waar geen negatieve effecten zichtbaar zijn, is

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
				er geen eenduidige relatie gevonden tussen de korteilgrootteverdeling en de waargenomen effecten in de bioassays.
				Op basis van het literatuuronderzoek kan een mogelijke verklaring worden gevonden in de aanwezigheid van polyacrylamide. Polyacrylamide kan leiden tot een hogere viscositeit en het verkleven van kleine deeltjes. Het is echter niet in staat een celmembraan te passeren, waarmee toxicische effecten via deze effectekten kunnen worden uitgesloten.
				In de eindsituatie is het granuliet in Over de Maas afgedekt. Het is daarom niet nodig om een nadere verklaring te zoeken voor het waargenomen signaal.
86	65, laatste alinea onder kopje Conclusies (par. 9.1.2)	Gemeente	"tiered approach" Is noodzakelijk want er is een klein onverklaarbaar effect!!	Tekst van paragraaf 9.1.2, kopje Conclusies is aangepast, zie reactie bij nr. 85
87	65, laatste alinea onder kopje Conclusies (par. 9.1.2)	Provincie	"Vooralsnog lijkt het niet nodig om een nadere verklaring te zoeken voor de aangetroffen respons (de afdeklaag voorkomt effecten in de eindsituatie). Indien het als nog gewenst is om eenduidig te kunnen verklaaren waar de respons op granuleert dan wordt veroorzaakt dan kan vervolgonderzoek worden uitgevoerd (tiered approach)." Stelliger aangeven. Geen aanvullend onderzoek nodig omdat (kern)leeflaag etc.)	Tekst van paragraaf 9.1.2, kopje Conclusies is aangepast, zie reactie bij nr. 85
88	65, 3 ^e alinea onder kopje Conclusies (par. 9.1.2)	Min. lenW	"toxische effecten" Wat dan zou betekenen dat het een fysisch effect is?	Dat zou kunnen, maar een toxicisch effect van een onbekende verontreiniging of mengsel van stoffen kan nog niet 100% worden uitgesloten. Tekst van paragraaf 9.1.2, kopje Conclusies is aangepast, zie reactie bij nr. 85
89	65, laatste alinea onder kopje	Min. lenW	"Vooralsnog lijkt het niet nodig om een nadere verklaring te zoeken voor de aangetroffen respons (de afdeklaag	Tekst van paragraaf 9.1.2. 4 ^e alinea kopje Conclusies is aangepast, zie reactie bij nr. 85

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
	Conclusies (par. 9.1.2)		voorkomt effecten in de eindsituatie). Indien het alsnog gewenst is om eenduidig te kunnen verklaren waar de respons op granuliet door wordt veroorzaakt dan kan vervolgonderzoek worden uitgevoerd (tiered approach). Wat onduidelijke aanbeveling.	
90	65, kopje Samenvatting par. 9.1.3	Min. lenW	Waarom hier een samenvatting? Dat wordt in de andere hoofdstukken ook niet gedaan.	Paragraaf 9.1.3 Samenvatting is verwijderd
91	66, tekstblokje in par. 9.2	Min. lenW	"Er kan met zekerheid worden gesteld dat de tijdelijke vertroebeling van het systeem geen gevolgen heeft voor het ecosysteem van de zoete plas." Kan toegelicht worden op basis daarvan dit met zekerheid gesteld kan worden?	De zin is nu anders gevormuleerd: 'De <i>tijdelijke vertroebeling</i> van het systeem heeft geen blijvende gevolgen voor het ecosysteem van de zoete plas.'
92	67, 1 ^e alinea onder kopje Mogelijke effecten tijdens de uitvoering (par. 9.2)	Provincie	"per definitie" Per definitie optreden weglaten, sugereert dat de kans op optreden er aanwezig is.	'per definitie' is vervangen door 'zullen' Deze zin is verwijderd en vervangen door een aangepaste zin:
93	67, par. 9.2, kopje Mogelijke effecten in de eindsituatie (par. 9.2)	Klankbordgroep	"deze soorten ondervinden mogelijk een indirect effect mocht hun voedselvoorraad worden aangetast."	'In de uiteindelijke situatie wordt het granuliet overal afgedeikt met andere grond. In de natuurtypen die zullen ontstaan in de plas komen geen soorten voor die diep in de bodem leven, en die zijn opgenomen in de soortenlijst of die dienen als voedsel voor soorten in de soortenlijsten. Effecten als gevolg van directe blootstelling aan flora en fauna zijn in de eindsituatie dus niet aan de orde.'
94	67, 3 ^e alinea par. 9.3	Provincie	"Vooralsnog lijkt het daarom niet nodig om een nadere verklaring te zoeken voor het aangetroffen signaal (de afdeklaag voor komt effecten in de eindsituatie). Indien het alsnog gewenst is om eenduidig te kunnen verklaren waar de respons op granuliet	Allinea is verwijderd

Nr.	Pagina, alinea	Partij*	Opmerking	Reactie en verwerking door Arcadis
			door wordt veroorzaakt dan kan vervolgonderzoek worden uitgevoerd. (tiered approach)."	
95	68, 2 ^e alinea onder par. 10.1	Provincie	"Granuliet laat in bioassays geen oversterfle zien van testorganismen, maar wel een langzame groei en ontwikkeling dan in referentiemateriaal bij een van de testorganismes. Dit signaal van de bioassays betekent niet per se een relevant effect, maar zou ik zou dit iets korter beschrijven nl dat uit de proef met bioassays blijkt een mogelijk signaal dat granuliet als drager mogelijk minder geschikt is voor specifieke soorten of natuurobjecten."	Is al lang consensus over gezocht, identiek aan samenvatting.
96	68, 2 ^e alinea onder par. 10.1	Provincie	"ecosysteem geen rol van betekenis" Van betekenis kan weg?	'van betekenis' is verwijderd
97	-	Gemeente	Daarnaast mis ik dus de onderzoeken op het bedrijf zelf, die Arcadis eerst nog noodzakelijk achtte. Waarom staat dat nu niet meer in de review. Daar zou je toch een conclusie uit moeten trekken.	Op het terrein van GIB zelf zijn uiteindelijke geen monsters genomen, omdat daarvoor geen toestemming werd gegeven. Na het uitvoeren van de onderzoeken in beunschepen, waterbodem en de meetreeks van de productiestroom granuliet is ons gebleken, dat alle analyses en korrelgrootte verdelingen van het granuliet zeer dicht bij elkaar liggen. Het is in onze ogen daarom ook niet meer noodzakelijk om op het terrein zelf bemonsteringen uit te voeren. Het is juist dat steekproeven (boringen/boorputniveau), in de depots bij GIB aanvankelijk door ons wenselijk werden geacht, met als belangrijkste drijfveer eventuele verschillen bij bemontsering in de waterbodem van de plassen (ook op boorputniveau) te kunnen verklaren. De analyseresultaten van de productiestroom granuliet en de beunschepen zijn immers gebaseerd op verzamelmasters. Door de eenduidige resultaten (verzamelmasters versus monsters op boorputniveau) is deze wens nu niet meer aanwezig.

* Het concept is toegestuurd naar: provincie Gelderland, gemeente West Maas en Waal, Rijkswaterstaat, I&W, GIB, Nederland